

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/172/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6320010296
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6320010296.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Jozefa Ryanta a JUDr. Adriány Považanovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 20. januára 2021, v trestnej veci obžalovaného O. W. za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák., s poukazom na § 139 ods. 1 písm. f) Tr. zák., o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Brezno zo dňa 23. 11. 2020, sp. zn. 6T/9/2020 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu.

Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por.

obžalovaného O. W., nar. XX.XX.XXXX v B. Z.,
trvalým pobytom J. XXX,
t.č. vo väzbe v E. a E. X. X.,

o d s u d z u j e

podľa § 189 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody z a r a d ů j e do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Vo zvyšnej časti zostáva napadnutý rozsudok okresného súdu nedotknutý.

o d ō v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný uznaný za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák., s poukazom na § 139 ods. 1 písm. f) Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

dňa 19. 07. 2020 od 21.30 h, do približne 03.20 h dňa 20. 07. 2020 v X., B. XX, v obývačke bytu fyzicky napádal B. P. takým spôsobom, že na pohovke, na ktorej mali spať, po tom, ako mali spolu dobrovoľný pohlavný styk, ju začal najskôr obviňovať z nevery, vulgárne jej nadávať, že je kurva a keď s ním nechcela komunikovať, napľul jej trikrát do tváre, kopol do ľavej nohy, udrel päťou do ľavého kolena, kľáčiac nad ňou, jej oboma rukami stláčal niekoľko sekúnd hrdlo, stláčal jej zápästia oboch rúk a rameno, medzitým povedal P. P., ktorý sa po celú dobu nachádzal v byte v druhej izbe, aby sa do neho nestaral a keby už nebol v minulosti trikrát v base, tak by ho dávno zbil, následne, keď mu P. P. povedal, že zavolá políciu, mu odpovedal, že mu rozbije hlavu a ak ho udajú, tak ich pozabija, pričom P. P. aj napriek tomu potajme

zavolať políciu, ktorá na miesto prišla približne o 03.25 h, kde tesne pred príchodom hliadky B. P. a P. P. povedal, že ak niečo oznámia policajtom a on pôjde sedieť, tak P. P., trpiaci duševnou chorobou - paranoidnou schizofróniou, nezje ani poslednú tabletku a zabije ho a vzápätí aj v prítomnosti policajnej hliadky ústami B. P. naznačil, že nech sa neopováži niečo povedať, pri tom obom nespôsobil zranenia, ktoré by si vyžiadali lekárske ošetrovanie.

Za to bol obžalovanému uložený podľa § 189 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák., § 39 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 3 roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. bol obžalovaný na výkon tohto trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku, priamo po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní, podal okresný prokurátor odvolanie, ktoré odôvodnil písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 04.12.2020, a to proti výroku o treste v neprospech obžalovaného.

Najprv poukázal na výrokovú časť napadnutého rozsudku, s ktorou sa však, pokiaľ ide o výmeru uloženého trestu odňatia slobody, nestotožnil. Ďalej dal do pozornosti odôvodnenie tohto výroku okresným súdom, vrátane aplikácie ust. § 39 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu.

Argumentoval tým, že neexistovali zákonné dôvody na použitie tohto zmierňovacieho zákonného ustanovenia podľa § 39 ods. 1, 3 písm. e) Tr. zák., keďže ho možno aplikovať len v prípade existencie mimoriadnych okolností prípadu alebo mimoriadnych pomerov páchatel'a, pričom by použitie zákonom ustanovenej trestnej sadzby bolo neprimerane prísne a zároveň na zabezpečenie ochrany spoločnosti by postačoval aj trest kratšieho trvania.

Podľa ustálenej súdnej praxe možno za také okolnosti prípadu považovať tie okolnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy páchatel'a. Taktiež jeho aplikáciu možno odôvodniť aj okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam alebo intenzita, ktorou boli naplnené, výraznejšie vybočujú z obvyklých prípadoch obdobných trestných činov. Nejde teda o pravidelný postup súdu pri ukladaní trestu v prípadoch, kde sa vyskytujú len bežné skutočnosti. Za mimoriadne okolnosti nemožno v danom prípade považovať ani vyhlásenie obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. zák., a taktiež ani jeho vek, pomery a predchádzajúce odsúdenia, vrátane dĺžky predtým uložených trestov.

Pokiaľ ide o pomery páchatel'a, tieto sa týkajú jeho osobnostného hodnotenia, ktoré charakterizujú jeho osobu ako objekt trestu a tiež okolností, pre ktoré je rovnaký trest pre rôznych páchatel'ov rôzne citeľný. Na aplikáciu zákonného ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu z tohto dôvodu sa vyžaduje, aby išlo o také pomery, z ktorých je zjavné, že by páchatel' pocítoval trest odňatia slobody uložený v rámci zákonnej trestnej sadzby podstatne citeľnejšie ako iní páchatelia. Zároveň je potrebné hodnotiť rodinné a osobné pomery páchatel'a, ktoré existujú až v čase rozhodovania o treste, pričom na odôvodnenie podľa postupu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. môže postačovať aj existencia viacerých významných poľahčujúcich okolností pri nedostatku priťažujúcich okolností.

V tomto trestnom konaní však súd prvého stupňa neuviedol žiadne mimoriadne okolnosti prípadu, ani také pomery obžalovaného, ktoré by mohli byť posúdené ako mimoriadne, pričom takéto okolnosti prípadu a pomery obžalovaného ani reálne neexistovali.

V ďalšom poukázal na účel trestu, vrátane jeho represívnej zložky, ako aj funkcie individuálnej a generálnej prevencie. Práve výmera uloženého trestu odňatia slobody u obžalovaného nedostatočne naplnila najmä represívnu zložku trestu, ako aj prvok individuálnej prevencie, keďže obžalovaný už bol doposiaľ súdom štyrikrát trestaný, z toho dvakrát za prečin nebezpečného vyhrážania, pričom ani doposiaľ vykonané nepodmienečné tresty odňatia slobody preukázateľne nemali na neho žiadny prevýchovný účinok, keďže sa trestnej činnosti dopustil len tri mesiace po skončení výkonu posledného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok vo výroku o treste podľa § 321 ods. 1 písm. d), e) Tr. por. zrušil a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol sám tak, že obžalovanému uloží podľa § 189 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. b) Tr. zák.

trest odňatia slobody vo výmere 4 roky, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradí do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

K podanému odvolaniu okresného prokurátora sa vyjadril obžalovaný, a to prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 16.12.2020. Zdôraznil, že okresný súd sa riadil pri rozhodovaní o výške a druhu trestu všetkými okolnosťami prípadu, pomerom príťažujúcich a poľahčujúcich okolností, osobou obžalovaného, jeho vekom, ako aj následkom činu, keď obžalovaný nespôsobil poškodené zranenie.

Obžalovaný sa k trestnému činu priznal a viackrát ho úprimne oľutoval, pričom odvolateľ v odôvodnení neuviedol žiadnu novú skutočnosť, ktorou by sa súd prvého stupňa pri ukladaní trestu už nezaoberal. Okresný prokurátor, na rozdiel od okresného súdu, nie je viazaný prihliadať pri navrhovaní trestu na všetky okolnosti prípadu, čo je odrazom monokratického riadenia prokuratúry. Trest uložený obžalovanému, ktorý spáchal trestný čin len verbálnym spôsobom, je proporcionálny k závažnosti trestnej činnosti a v plnom rozsahu zabezpečuje dosiahnutie účelu trestu v zmysle Trestného zákona. Vzhľadom k tomu navrhol, aby krajský súd odvolanie okresného prokurátora zamietol ako nedôvodné.

Na verejnom zasadnutí prokurátor krajskej prokuratúry zotrval na dôvodoch uvedených v písomne vyhotovenom odvolaní a navrhol, aby krajský súd rozhodol v jeho intenciách, t.j. sprísnil výmeru uloženého trestu odňatia slobody obžalovanému o 1 rok.

Naproti tomu sa obhajca obžalovaného pridržiaval dôvodov uvedených v jeho písomnom vyjadrení k odvolaniu. Zdôraznil, že obžalovaný sa dopustil trestného činu menej závažným spôsobom, keď sa poškodeným vyhrážal len verbálne a nepoužil voči nim žiadne násilie, resp. nespôsobil im žiadne zranenia. Vzhľadom k tomu navrhol odvolanie okresného prokurátora ako nedôvodné zamietnuť.

Obžalovaný sa pripojil k návrhu svojho obhajcu a nesúhlasil s tým, aby mu bol uložený prísnejší trest.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací na základe odvolania okresného prokurátora zistil, že toto bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku o treste. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané vo vzťahu k tomuto výroku, by prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie odvolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., čo však zistené nebolo. Po uvedenom procesnom postupe dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora bolo podané dôvodne.

Primárne je nutné konštatovať, že výrok o vine obžalovaného, ktorým bol uznaný za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák., s poukazom na § 139 ods. 1 písm. f) Tr. zák., na tom skutkovom základe ako je vyššie uvedený, už nadobudol právoplatnosť, nakoľko obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., že je vinný a následne súd jeho vyhlásenie uznesením prijal.

Preskúmajúc zákonnosť a odôvodnenosť výroku o treste, dospel krajský súd sčasti k inému záveru ako okresný súd, nakoľko pri ukladaní trestu bolo porušené ustanovenie Trestného zákona, vzhľadom k tomu odvolanie okresného prokurátora považoval za dôvodné, a preto napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu zrušil a následne rozhodol podľa § 322 ods. 3 Tr. por. o treste sám.

U obžalovaného už okresný súd správne zistil jednu poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. l) Tr. zák., t.j., že obžalovaný sa k spáchaniu trestného činu priznal a jeho spáchanie oľutoval, zároveň správne zistil jednu príťažujúcu okolnosť podľa ust. § 37 písm. m) Tr. zák., t.j., že obžalovaný už bol za trestný čin odsúdený, teda pomer poľahčujúcich a príťažujúcich okolností bol 1 : 1, preto nedošlo k zmene hraníc zákonom ustanovenej trestnej sadzby, podľa ktorej mu mohol byť uložený trest odňatia slobody na 4 roky až 10 rokov. Taktiež bolo potrebné podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. prihliadnuť aj na mieru závažnosti poľahčujúcej a príťažujúcej okolnosti, ktoré boli obdobného významu, jednak v prospech, ale aj v neprospech obžalovaného.

Súd prvého stupňa však pochybil, keď pri ukladaní trestu aplikoval ust. § 39 ods. 1 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu, navyše z formálneho hľadiska v tomto výroku absentovalo uvedenie ust. § 39 ods. 3 písm. e) Tr. zák. V tomto smere sa krajský súd stotožnil s argumentáciou okresného prokurátora uvedenou v odvolaní a v podrobnostiach, okrem jednej skutočnosti, na ňu poukazuje a bolo by nadbytočné opakovať ju.

Nestotožnil sa však s názorom okresného prokurátora, pokiaľ ide o hodnotenie vyhlásenia viny obžalovaného na hlavnom pojednávaní, pretože vždy využitie takéhoto procesného postupu zo strany obžalovaného možno považovať za významnú skutočnosť vyznievajúcu v jeho prospech a v každom prípade je na ňu potrebné prihliadnuť pri ukladaní druhu a výmery trestu.

Zo stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR vyplýva, že samotné vyhlásenie viny obžalovaného na hlavnom pojednávaní podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. a jeho následné prijatie súdom samo o sebe síce nie je možné považovať za poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. n) Tr. zák., ale len za poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. l) Tr. zák., avšak takýto postoj obžalovaného je potrebné vziať v úvahu, keďže neodvolateľne prijme všetky právne účinky uznania viny, dokonca bez toho, aby vopred vedel, aký druh trestu a v akej výmere mu bude následne súdom uložený, a preto možno aplikovať pri ukladaní trestu ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. vzťahujúce sa na konanie o dohode o uznaní viny a prijatí trestu, t.j. môže mu byť uložený trest odňatia slobody znížený o 1/3-inu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Z uvedeného vyplýva, že takýto procesný postup obžalovaného je samostatným dôvodom na prípadnú aplikáciu zákonného ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu podľa ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam. Okresnému súdu je potrebné v tomto smere vytknúť, že ak už obžalovanému mimoriadne znižoval trest, mal pri jeho ukladaní priamo vo výroku aplikovať aj toto uvedené zákonné ustanovenie a nielen naň poukázať v odôvodnení napadnutého rozsudku. V tomto prípade naň síce bolo potrebné prihliadnuť, avšak samo o sebe nepostačovalo na mimoriadne zníženie trestu ukladaného obžalovanému a na prípadnú aplikáciu ust. § 39 ods. 1, 3 písm. e) Tr. zák. neboli splnené zákonné podmienky. Neexistovali totiž ani také okolnosti prípadu, ani také pomery obžalovaného, ktoré by mohli byť považované za mimoriadne, taktiež použitie zákonom ustanovenej trestnej sadzby by pre neho nebolo neprimerane prísne, a zároveň by trest kratšieho trvania v dostatočnom rozsahu nezabezpečil ochranu spoločnosti.

Na jednej strane bolo potrebné zobrať do úvahy, že obžalovaný síce použil pri skutku predovšetkým verbálny spôsob útoku voči poškodeným, a hoci B. P. napadol aj fyzicky, nespôsobil jej žiadne zranenia, taktiež im nespôsobil ani žiadnu škodu na majetku. Na druhej strane nemožno opomenúť, že obžalovaný sa obidvom poškodeným vyhrážal opakovane, dokonca už aj v prítomnosti zasahujúcej policajnej hliadky a v jeho neprospech bolo nutné hodnotiť predovšetkým jeho kriminálnu minulosť, keď sa opakovane dopúšťa rôznej úmyselnej trestnej činnosti, a to aj obdobného charakteru, z čoho je zrejmé, že ani doposiaľ vykonané nepodmienečné tresty odňatia slobody nevedli v dostatočnej miere k jeho náprave. Napokon predmetný zločin spáchal len necelé 4 mesiace po vykonaní posledného nepodmienečného trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a), b) Tr. zák.

Berúc do úvahy zmienené skutočnosti a okolnosti, krajský súd síce sprísnil výmeru trestu, avšak sám uložil obžalovanému trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby vo výmere 4 roky, nakoľko primerane prihliadol aj na skutočnosti vyznievajúce v prospech obžalovaného.

Keďže obžalovaný bol vo posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin, zaradil ho krajský súd na jeho výkon podľa ust. § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Jedine uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody zabezpečí v danom prípade v dostatočnej miere dosiahnutie účelu trestu, a zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, a takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., a súčasne i z ďalších ustanovení, ktoré upravujú zásady ukladania trestov.

Vo zvyšnej časti, vzhľadom na predtým uvedené, zostal napadnutý rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Krajský súd, po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutého výroku o treste, z vyššie uvedených dôvodov o odvolaní okresného prokurátora, považujúc ho za dôvodné, rozhodol pomerom hlasov 3 : 0 tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.